

Довгань Арсен

Група Ф-23

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

Тернопіль, Україна

Наковий керівник: Вавричук Оксана

викладач економічних дисциплін

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

Тернопіль, Україна

Arsen Dovhan

group Ф-23

Galician college named Viacheslav Chornovil

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Oksana Vavrychuk

teacher of economic disciplines

Galician college named Viacheslav Chornovil

Ternopil, Ukraine

ІНСТРУМЕНТИ СТИМУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ УКРАЇНИ INSTRUMENTS TO PROMOTE BUSINESS OF UKRAINE

За останні роки Україна зробила низку кроків назустріч бізнесу. Та попри значні зрушення у напрямі полегшення умов ведення бізнесу, на цьому шляху залишається багато перепон, які не дають розвиватись. Як зробити правила для бізнесу ефективними та зрозумілими? Як полегшити доступ бізнесу до кредитів та створити нові стимулюючі економічні інструменти? Що потрібно зробити, аби забезпечити інфраструктуру для інвестицій? Яка система оподаткування стимулюватиме інвестиції? Та ще багато інших питань існує у сьогоднішній час, які потрібно вирішувати якнайшвидше.

Невід'ємною складовою розвитку економіки України є розвиток підприємництва, формування розвинутого підприємницького середовища, що «розблокує економічну ініціативу», активізує бізнес-процеси та підприємницьку ініціативу. Розвиток підприємництва на місцевому, регіональному рівні виконує важливі соціально-економічні функції, а саме:

- сприяє створенню нових робочих місць;
- підвищує рівень доходів і добробуту населення, його платоспроможність;
- підтримує формування на місцевому ринку конкурентного середовища щодо пропозиції товарів і послуг, сприяє підвищенню їх якості;
- пожвавлює економічну активність суб'єктів господарювання;
- сприяє збільшенню надходжень капіталу та інвестицій до місцевої, регіональної та національної економіки;
- сприяє впровадженню інноваційних та енергозберігаючих технологій, стимулює розвиток «зеленої економіки», покращення екологічної ситуації на місцях;
- сприяє збільшенню податкових надходжень до місцевих бюджетів, до державного бюджету;
- оптимізує ситуацію на місцевому, регіональному трудовому ринку, у т.ч. у сфері трудової еміграції активної частини працездатного населення;
- сприяє збільшенню у суспільстві прошарку середнього класу.

Завданням бізнесу є формування й насичення ринку товарами і послугами, сприяння розвитку конкуренції та послабленню монополізму, розширенню кількості робочих місць. Проте, для нормального функціонування бізнесу, сьогодні потрібно провести певні дії для його розвитку:

1. Формування мережі як державних, так і недержавних інституцій, які надаватимуть бізнесу інформацію, так званих аналітичних або консультативних компаній. Беручи приклад Польщі чи Німеччини, де кожен підприємець, який бажає створити власну справу, знає де знайти і куди звернутись за консультацією або консультанта по цій справі, то в цьому питанні Україна дуже сильно відстає.

2. Інструменти, спрямовані на зниження фінансового навантаження для інвестицій: надання підприємцям можливості створювати спеціальні інвестиційні резерви, знижена ставка податку на прибуток, що використовується для цілей реінвестування, інвестиційний податковий кредит тощо.

3. Забезпечення привілеїв бізнесу, який використовує інновації у своїй діяльності. Оскільки в Україні рівень упровадження інновацій є досить низьким та має низькі темпи впровадження, тому головним завданням політики щодо розвитку інноваційного підприємництва є забезпечення сприйнятливості суб'єктів підприємництва до позитивних сигналів з боку ринкового середовища та спеціальних заходів, які стимулюють інноваційну активність та забезпечують поширення інновацій по усіх сферах національної економіки.

4. “Доступні кредити 5-7-9%” – потужний інструмент для стимулювання. Програма, яка допомагає стимулювати заохочувати громадян України до відкриття і розвивання власної справи в Україні під дуже низький відсоток 5, 7 або 9 % на суму до 1,5 млн грн строком до 5 років.

5. Запровадження стимулів для створення в малому бізнесі висококваліфікованих робочих місць.

6. Інструменти, спрямовані на розширення внутрішніх фінансових ресурсів для активізації операційної діяльності підприємств: знижена загальна ставка податку на прибуток, податкові канікули, спеціальні податкові пільги тощо.

7. Підтримка розвитку підприємництва з боку світу. На сьогоднішній час існує багато міжнародних програм підтримки малого і середнього бізнесу, а саме: Програма COSME, Горизонт 2020" (Horizon 2020), Програма USAID Україна. Конкурентоспроможна економіка України, Програма “Креативна Європа” та інші. Вони є важливими і нашим підприємцям потрібно брати у них участь.

8. Постійна система правил для бізнесу. Ніхто не бажає зміни правил гри під час того, як ви вже її граєте. Так само і в бізнесі: коли держава змінює правила підприємницької діяльності, підприємцям стає “некомфортно”, а більше того, бізнес не розуміє, яких змін йому очікувати далі: якщо якась зміна відбулася сьогодні, це зовсім не означає, що вона існуватиме через рік.

9. Пріоритетність “зелених фінансів” – важливий інструмент у сьогоднішній день. Проблема екології важлива для будь-якої країни, оскільки це є забезпечення нормального, здорового життя її громадян, їх працездатності. Тому в Україні потрібно звертати більше уваги на формування ринку “зеленої економіки”.

Отже, в Україні на сьогоднішній день є багато проблем, що перешкоджають розвитку вітчизняного підприємництва, вирішення яких забезпечить підвищення ефективності підприємницької діяльності, забезпечить розширення підприємницького сектора, зменшення тіньового сектора. Основну роль у цих перетвореннях повинна відігравати держава.

В умовах кризи та післякризового періоду розвиток підприємництва та створення сприятливого підприємницького середовища відіграють надзвичайно важливу роль для стимулювання економічної активності та досягнення економічного зростання на місцевому рівні. Від вирішення цього питання залежить досягнення соціальної стабільності, збільшення кількості робочих місць, зростання доходів і добробуту населення України. Отже, йдеться про нагальну потребу забезпечення державної підтримки розвитку підприємницького середовища на місцевому, регіональному й загальнонаціональному рівні. Заходи держави щодо цього мають комплексно поєднувати загальносистемне регулювання ринкового середовища (конкурентна, податкова, зовнішньоекономічна, митна та ін. політика) та

специфічні заходи державного регулювання і державної підтримки розвитку малого підприємництва, у т.ч. на регіональному рівні.

УДК 331.556

Дочак Тетяна

студентка групи О-21

Гусятинський коледж

Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Гусятин, Україна

Науковий керівник: Голич Наталія

викладач економічних дисциплін

Гусятинський коледж

Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Гусятин, Україна

Tetiana Dochak

student of group O-21

Husyatinsky College

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Husyatyn, Ukraine

Scientific supervisor: Nataliia Holych

teacher of economic disciplines

Husyatinsky College

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Husyatyn, Ukraine

ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ НА ЗАХОДІ УКРАЇНИ FEATURES OF LABOR MIGRATION IN WESTERN UKRAINE

Питання трудової міграції населення є однією з актуальних проблем сучасного суспільства. В теперішніх умовах ринку, міграція населення набула ознак глобального явища та стала однією із характеристик ХХ ст. – початку ХХІ ст. Внаслідок глобалізації виробництва, постійного розвитку міжнародного ринку праці відбувається трудова міграція громадян України. Сьогодні наша держава вважається однією з найбільших країн-донорів робочої сили в Європі.

Реальну цифру трудових мігрантів України, які сьогодні працюють за кордоном визначити неможливо. Наприклад, згідно даних Державної служби статистики кількість трудових мігрантів у 2018 році оцінюється цифрою в 1,85 млн осіб (за методологією МОП), Національний банк України оцінює в 5-8% від обсягу робочої сили, тобто можна порахувати, що йдеться про 865 тис. – 1,384 млн осіб, а Центр економічної стратегії на основі даних Державної служби статистики України про прикордонний рух і експертні оцінки оприлюднив висновок в 4 млн трудових мігрантів [1]. Тому, можна зробити висновок, що всі наявні версії містять похибки або ж є приблизними, неповними і оціночними.

Традиційно з трудовою міграцією населення асоціюють західну частину України, до якої відносять Тернопільську, Волинську, Закарпатську, Івано-Франківську, Львівську, Рівненську, Хмельницьку та Чернівецьку області.

В 2017 році, за дослідженням Державної служби статистики України, близько 69,4% (це 903,6 тис. осіб при загальній кількості трудових мігрантів в Україні 1303,3 тис. осіб) трудових мігрантів були з Заходу, однак доволі помітно, порівняно з попереднім опитуванням 2012 року, зросла частка мігрантів з Центру та Півдня – по 9% (120,0 тис. осіб та 112,6 тис. осіб відповідно) [2].